

Eten met Jezus, eten met de Vader

Lukas 15.11-32; Jeremia 23.1-6

Rev Dr Jos M. Strengholt

Zamalek 2008; Heliopolis 2013

Het christelijk geloof gaat natuurlijk over God, maar ook over mensen. Het gaat over mensen die God zoeken, maar nog veel meer over God Die mensen zoekt.

En omdat God mensen zoekt, wil Hij dat Zijn kerk mensen zoekt. Onze opdracht om naar mensen om te zien komt rechtstreeks voort uit het wezen en het hart van God.

Dus telkens wanneer wij ons afvragen Wie God is – en dat doen wij iedere week in de kerk – worden onze voeten gezet op de weg van de zending tot alle mensen. Hij heeft alle mensen lief en daarom hebben wij alle mensen lief. Hij zoekt mensen en daarom doen wij hetzelfde.

1. Niet alle mensen zijn geïnteresseerd in andere mensen

Althans, dat is het ideaal. In werkelijkheid zijn niet alle mensen geïnteresseerd in andere mensen. Zelfs veel mensen die God willen gehoorzamen, vinden het moeilijk om open te staan voor anderen.

Vorige week lazen en bespraken wij enkele verhalen die Jezus aan Zijn toehoorders vertelde: een verhaal over een herder die een schaap kwijtraakte en over een vrouw die een muntstuk verloor.

Jezus vertelde deze verhalen aan de farizeeën, een Joodse godsdienstige stroming die bekendstond om haar grote gestrengheid. Zij wilden zich niet mengen met slechte mensen.

Jezus at echter met mensen die door de farizeeën als slecht – zondaars – werden beschouwd.

Hun houding was: houd slechte mensen zo veel mogelijk op afstand.

Jezus ontving zulke mensen echter hartelijk in Zijn nabijheid en Jezus at met hen. Volgens de wetten van Israël waren deze mensen ritueel onrein, maar Jezus omarmde hen hartelijk.

Jezus begint uit te leggen waarom Hij graag feestviert met deze zondaars door de gelijkenissen van het verloren schaap en de verloren penning te vertellen. Het schaap werd gevonden en daarom vierde de herder feest. De munt werd gevonden en daarom gaf de vrouw een feest.

En vervolgens vertelt Hij ons de gelijkenis van de verloren zoon. Ook dat verhaal eindigde met een feest, een feestmaal in het huis van de vader van de verloren zoon.

2. Jezus wil zondaars thuishalen

Wat een aangrijpend verhaal. We kunnen de eerste twee gelijkenissen misschien zien als een inleiding, maar nu gaat Jezus de farizeeën werkelijk antwoord geven.

Allereerst laat Jezus zien dat Hij de zonde serieus neemt.

Hij beschrijft een jonge zoon die besluit zijn vader te verlaten. Ik twijfel er niet aan dat degenen die deze gelijkenis hoorden, begrepen dat Jezus de vader in het verhaal gebruikte als beeld van de hemelse Vader, de almachtige God.

De jongste zoon die zijn vader verliet, leidde een losbandig leven; hij verkwistte zijn geld en eindigde in de modder bij vuile, onreine varkens. Voor een Joodse man was dat volstrekt verboden.

Maar let wel, deze zondige levenswijze is niet de kern van het probleem. De kern van het probleem is dat hij de Vader verlaat en doet alsof Hij niet bestaat, alsof Hij dood is. Het probleem heeft meer te maken met een gebrek aan liefde dan met een gebrek aan rituele reinheid. De kern van de zonde is dat men van God gescheiden is.

Dit is een belangrijke les uit deze verhalen.

Verloren zijn komt niet doordat iemand een wild leven leidt, maar dat wilde leven is het gevolg van verloren zijn. Verloren zijn betekent: niet verbonden zijn met God, onze Vader in de hemel. Niet zijn waar de herder is. Niet op de ketting zitten bij de andere muntstukken.

Het verhaal van de verloren zoon laat ons ook zien hoe diep de liefde van onze hemelse Vader is. Hij wil dat ieder mens die verloren is, naar Hem terugkeert. De komst van de Zoon van God naar onze wereld maakt deel uit van de grote zoektocht van de Schepper. Hij wil dat Zijn familie compleet is! Hij wil dat alle zonen en dochters bij Hem in Zijn huis zijn.

De zoon had honger, was vernederd en had heimwee naar huis, en hij keerde terug naar zijn vader, vuil, uitgeput en onrein door zijn contact met de varkens; hij was natuurlijk niet ritueel gereinigd.

Hij keert terug naar het huis van zijn vader als een man die beladen is met zonde en schuld. Maar hij keert terug – hij keert terug! Dat is het belangrijkste! En onmiddellijk omhelst de vader hem. Hij verwelkomt hem en eet met hem. De reactie van de farizeeën: „Wat dom van die vader, nu is hij zelf ook onrein. Nu kan hij niet meer bidden tot God...”

Maar de vader maakt zich geen zorgen dat hij door het leven van zijn zoon wordt verontreinigd; zijn enige vreugde is dat zijn zoon naar huis is teruggekeerd.

De vader in het verhaal organiseert een schitterend feest met veel vlees en wijn, en het feest had alles wat nodig was om de vreugde tot uitdrukking te brengen dat zijn zoon, die eens verloren was, nu gevonden was! Hij was dood, maar nu weer levend!

In alle drie de gelijkenissen is het hoogtepunt het feest.

En dit is wat Jezus zegt: „Ik houd ervan om uitgebreid te eten en feest te vieren met deze zondaars – omdat zij gered zijn.” Jezus zegt niet: „Ik verwelkom hen en vier met hen feest, zodat zij gered kunnen worden.”

Hij eet niet met hen als een middel om hen te evangeliseren – hoewel dat natuurlijk ook prachtig zou zijn. Maar in dit geval zegt Hij: „Deze mensen waren verloren en dankzij Gods liefde zijn zij gevonden, en daarom vieren wij samen feest!”

„Jullie farizeeën willen hen niet aanraken, maar zij zijn de kinderen van God die naar de Vader zijn teruggekeerd en daarom moeten wij feestvieren!”

Zijn deze mensen die verloren waren en nu gevonden zijn, volmaakte mensen? Gehoorzamen zij alle wetten van God? Hebben zij al geleerd om aardig en beleefd te zijn zoals goede kerkmensen? Nee! Maar dat doet er niet toe. Zij waren verloren en zij zijn gevonden!

Zij zijn naar de Vader teruggekeerd!

Naar de Vader? Ik kan me voorstellen dat de farizeeën denken...

Vergelijkt Jezus Zichzelf met de vader in het verhaal, die een feest geeft omdat zijn zoon is teruggekeerd? Plaatst Hij Zichzelf op de plaats van God?

Ja, ik denk dat dit precies is wat Jezus doet.

3. Waarom viert Jezus feest met deze mensen?

Wel, omdat een herder feestviert wanneer een schaap wordt gevonden; omdat een vrouw feestviert wanneer een munt wordt gevonden; omdat een vader feestviert wanneer zijn zoon wordt gevonden.

In het eerste vers van Lukas 15 lezen we dat de tollenaars en de zondaars naar Jezus toe kwamen om naar Hem te luisteren. Zij verlangden dicht bij Jezus te zijn vanwege Zijn woorden. Is dat niet wat wij vandaag ook verlangen?

Dicht bij Hem zijn en van Hem horen?

De apostel Jakobus zegt in zijn brief: „Nader tot God, en Hij zal tot u naderen.” Jakobus 4.8

Toen de verloren zoon naar zijn vader toe kwam, rende de vader hem tegemoet, nog voordat hij hem volledig had bereikt. Wat een beschamend gezicht moet het zijn geweest om de dorpsoudste naar zijn zoon te zien rennen! Dat was in strijd met de gebruiken van die tijd – waardige mensen rennen niet!

Maar liefde is sterker dan gebruiken... God komt dicht bij degenen die bij Hem willen zijn.

Als wij door Jezus Christus tot God willen komen, eert God zelfs onze allereerste kleine stap en begint Hij ons te omarmen, ons steeds dieper in Zijn liefde te trekken, weg van ons oude leven van zonde, ellende, eenzaamheid en verlorenheid.

Maar Jezus heeft nog meer te zeggen over de farizeeën wanneer Hij spreekt over de oudste zoon in de gelijkenis.

Het is opmerkelijk dat wij lezen dat de tollenaars en zondaars naar Jezus toe kwamen om naar Hem te luisteren – en daardoor werden zij gered. De verloren zoon kwam naar zijn vader toe en werd gered.

Maar ook de oudste zoon komt dichterbij. In Lukas 15.25 staat dat „hij naderde.” Nee, niet tot de vader, maar tot het huis. Hij kwam dicht bij het huis, maar maakte ruzie met zijn vader.

We moeten voorzichtig zijn met gelijkenissen, zodat we niet proberen ieder woord en iedere zin te verklaren. Het zijn goede verhalen met een centrale boodschap, en niet ieder detail van het verhaal heeft een bijzondere betekenis. Maar in dit geval kan ik het niet laten.

De oudste zoon kwam dicht bij het huis, niet bij zijn vader. De farizeeën waren zo gewend om naar het huis van de Vader te gaan, de tempel. De tempel werd door Jezus het huis van de Vader genoemd – bijvoorbeeld in het Evangelie van Johannes, wanneer Hij alle handelaars uit de tempel verdrijft en zegt: „Neem deze dingen van hier weg, maak niet het huis van Mijn Vader tot een huis van koophandel.” Johannes 2.16

Zou Jezus met deze gelijkenis de farizeeën misschien willen vertellen dat zij zeer vroom waren in hun gang naar dat huis van de Vader, maar dat zij niet eens werkelijk dicht bij de Vader zelf kwamen, de Eigenaar van het huis?

De zondaars die zij zo verafschuwden, waren verloren geweest maar waren nu gered. Zij waren in het huis bij God en Jezus. Zij kwamen naar Jezus toe om naar Hem te luisteren. Zij wilden van Hem leren.

Maar de farizeeën sloten zichzelf uit van het huis van God doordat zij geen liefde toonden aan „die zondaars”. Hun weigering om zelfs maar bij hen in de buurt te komen, sloot hen er ook van uit om dicht bij Jezus te komen en naar Hem te luisteren.

Conclusie

Ik leer enkele lessen uit deze drie gelijkenissen.

Met Jezus eten betekent eten met de Vader. Vandaag doen wij dat in de Heilige Eucharistie. Wij vieren feest met onze Heere, Die ons alles geeft wat wij nodig hebben.

God verlangt ernaar dat mensen naar Hem terugkeren, en wij moeten er zeer goed op letten dat wij geen struikelblok vormen voor andere mensen die naar God willen terugkeren.

Net als Jezus moeten wij altijd alle mensen uitnodigen om tot Jezus Christus te komen en naar Hem te luisteren.

En wij doen dit niet als mensen die beter zijn dan anderen; samen met alle mensen willen wij naar Jezus luisteren en van Hem leren.

Maar pas ervoor op dat je je verre houdt van mensen die als slecht of zondig worden beschouwd; Jezus verlangt ernaar bij hen te zijn en hen binnen de invloedssfeer van Gods liefde en licht te trekken.

En als kerk zetten deze gelijkenissen ons uiteindelijk op de weg van de zending. God zoekt als een herder naar ieder schaap; Hij zoekt naar een munt zoals een arme vrouw dat doet; als een vader zoekt Hij naar Zijn verloren zoon.

En dat is de houding van onze kerk.

Iedereen die dichter bij Jezus wil komen en naar Hem wil luisteren, is hier in ons midden welkom!

Een verandering van leven en levenswijze is belangrijk, maar de kern van de zaak is voor alle mensen dat zij allereerst verbonden zijn met Jezus Christus. Als kerk richten wij ons daarop.

Dat is ook wat wij persoonlijk moeten doen. Nader tot Jezus en luister naar Hem. En als dit ons verlangen is, als dit is wat wij doen, dan verwelkomt de Vader ons met zijn open armen. Dan viert onze Heere Jezus feest met ons en voedt Hij ons met brood en wijn.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.